

Кліпкова О. І.

ДОСЛІДЖЕННЯ ТА АНАЛІЗ ПРОЦЕСУ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ІДЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ: ПРАВОВИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТИ

В статті досліджено правовий аспект комерціалізації в світлі основних законів України та договорів, в які вступила Україна з метою інтеграції в глобальну економічну систему. На основі порівняльної характеристики даного законодавства, зроблені загальні висновки про особливості кожного в аспекті патентного законодавства та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. Економічний аспект описує сучасні реалії патентної ефективності підприємств України, як визначальної характеристики комерціалізації.

Ключові слова: міжнародні договори, закони України, патентна активність, комерціалізація, інноваційна активність підприємств.

1. Вступ

Широко поширена думка, що значний вплив на зростання конкурентоспроможності економіки чинять комерціалізація ідей та інновацій та трансфер технологій. Комерціалізація ідей — це процес, який повинен бути належним чином розглянутий на кожному рівні організації — бізнес, вища освіта, регіон, країна або глобальна економічна система. Реалізація результатів креативного процесу створює попит на інтелектуальну продукцію за рахунок зниження цін, прискорення росту організації і дозволяє здійснювати більш вигідні інвестиції. Результати випробувань ясно показують, що продуктивність, конкурентоспроможність, розвиток торгівлі пов'язані з вдалим процесом комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. У сучасних господарських системах національної економіки, зростає питома вага комерціалізації наукових досліджень порівняно із залученням традиційних факторів економічного зростання, таких як земля, капітал і праця.

Актуальність дослідження заданої тематики полягає у визначенні для автора ідеї, власника ліцензії, патенту та іншого охоронного документу правової платформи для комерціалізації його надбань та формування стратегічних програм для наступних інноваційних проєктів, враховуючи загальноекономічні тенденції в Україні.

2. Аналіз літературних даних та постановка проблеми

Роботи таких вітчизняних та іноземних фахівців зосередили свою увагу на дослідженні поняття, процедури та факторів впливу на процес створення інновацій включаючи етап комерціалізації результатів інноваційної діяльності та креативних ідей як В. Аньшіна, Е. Брюса, П. Друкера, А. Єгорова, Н. Іванової, Р. Купера, Ч. Літберга, Н. Мончева, Ю. Морозова, Е. Менсфілд, Ф. Ніксона, К. Опшенлендера, І. Перлакі, Є. О. Кузь-

міна, І. Продіуса. Дослідження вищезазначених авторів дозволило сформувати поняття комерціалізації, виділити основні етапи та фактори впливу, а саме: П. Друкер [1] та В. А. Аньшин [2] у своїх працях визначають комерціалізацію як складову інноваційного менеджменту господарської системи і спрямованість організації на її ефективність дозволить краще адаптуватися до вимог змінного економічного середовища. І. Продіус визначає науково-технічний потенціал організації в аспекті сучасних тенденцій інноваційного розвитку України, формує основні рекомендації щодо покращення ситуації з трансфером інноваційної продукції у виробництво, тобто з комерціалізацією ідей та результатів інноваційної діяльності господарських систем [3].

3. Об'єкт, ціль та задачі дослідження

Метою дослідження є аналіз основних законодавчих актів України та міжнародних договорів, в яких Україна приймає участь, а також даних державного управління статистики в сфері патентної активності та інноваційної діяльності підприємств для визначення реальних можливостей для комерціалізації ідей. Об'єктом дослідження є господарські системи національної економіки, що провадять активну інноваційну діяльність.

Для досягнення поставленої мети вирішувались завдання, які знаходили свої відображення у порівняльній характеристиці вітчизняного та міжнародного законодавства, та в аналізі статистичних даних.

4. Аналіз правового та економічного аспектів в сфері комерціалізації ідей, технологій та об'єктів інтелектуальної власності

В інформаційному суспільстві захист інтелектуальної власності став способом перетворення наукових досягнень в вимірниках економічного успіху через їх

комерціалізацію та впровадження. Впродовж своєї незалежності Україна стала членом Паризької конвенції «Про охорону промислового права» [4], Мадридської угоди «Про міжнародну реєстрацію знаків» [5], Всесвітньої конвенції «Про авторське право» [6], Договору «Про патентну кооперацію» [7], Угоди «Про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності» [8], Міжнародної конвенції «Про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення» [9] та інших міжнародних договорів в галузі захисту та визначення об'єктів і суб'єктів інтелектуальної власності, які взяла як основу для здійснення комерціалізації господарськими системами різних форм власності. Правове середовище України в сфері інтелектуальної власності та патентного законодавства обмежене такими основними законодавчими актами:

— Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV, книга 4. Право інтелектуальної власності [10].

— Закон України «Про Інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 р., № 40-IV, визначає основну термінологію в галузі інноваційної діяльності, визначає суб'єктів контролю і регулювання інноваційної діяльності в Україні, правовий режим інноваційних проєктів та продуктів та інноваційних підприємств [11].

— Закон України «Про авторське право та суміжні права» від 23 грудня 1993 р. № 3792-XII, покликаний охороняти майнові та немайнові права авторів та їх правонаступників [12].

— Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015» від 9 січня 2001 р. № 537-V, аргументує подальшу інформатизацію суспільства через реалізацію інформаційних комунікаційних систем [13].

— Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 25 червня 1993 р. № 3322-XII, визначає структуру персоналу, що провадить наукову діяльність, визначає умови та мету функціонування наукових установ, визначає перелік наукових установ різних рівнів, визначає цілі та методи державного регулювання наукової та науково-технічної діяльності в Україні [14].

— Закон України «Про захист прав на винаходи та корисні моделі визначає об'єкти інтелектуальної власності» від 15.12.1993 № 3687-XII. При умові здійснення комерціалізації тривалість її патенту, ліцензії є визначальними при прийнятті замовником рішення [15].

— Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів та послуг» від 15.12.1993 № 3689-XII. Цей Закон регулює відносини, що виникають у зв'язку з набуттям і здійсненням права власності на знаки для товарів і послуг в Україні [16].

— Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» від 15.12.1993 № 3688-XII. Поточна редакція від 05.12.2012, підстава 5460-17. Закон регулює відносини, що виникають у зв'язку з набуттям і здійсненням права власності на промислові зразки в Україні [17].

— Закон України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» від 16.06.1999 № 752-XIV. Поточна редакція від 05.12.2012, підстава 5460-17. Цей Закон визначає правові засади охорони прав на зазначення походження товарів в Україні та регулює відносини, що виникають у зв'язку з їх набуттям, використанням та захистом [18].

— Закон України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» від 05.11.1997 № 621/97-ВР. Поточна редакція від 05.12.2012, підстава 5460-17. Закон регулює відносини, що виникають у зв'язку з набуттям і здійсненням права власності на топографії інтегральних мікросхем в Україні [19].

— Закон України «Про наукову та науково-технічну експертизу» від 10.02.1995 № 51/95, визначає поняття, принципи, суб'єкти та об'єкти наукової та науково-технічної експертизи [20].

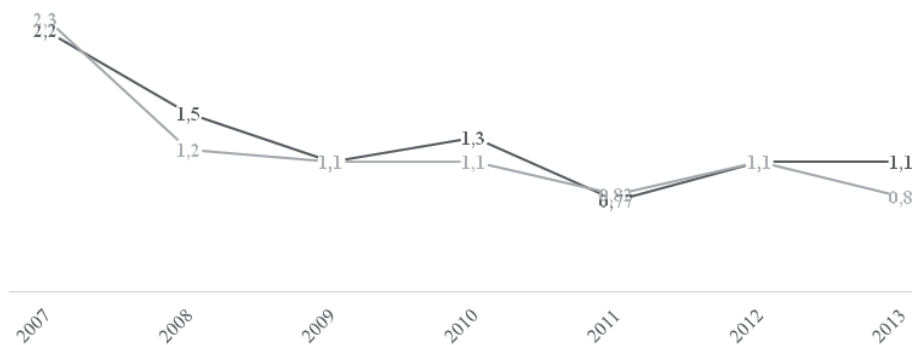
— Закон України «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» від 23.03.2000 № 1587-III. Цей Закон визначає правові основи розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних і спрямований на захист інтересів суб'єктів авторського права і суміжних прав та захист прав споживачів [21].

— Закон України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки» від 07.10.1997 № 554/97-ВР. Поточна редакція від 01.01.2016, підстава 835-19. Цей Закон визначає правовий статус професійних творчих працівників, встановлює правові, соціальні, економічні та організаційні засади діяльності творчих спілок у галузі культури та мистецтва [22].

Інтеграція України в Європейський економічний простір здійснюється шляхом приведення вітчизняного законодавства до міжнародних вимог. Паралельний аналіз законодавства в сфері інтелектуальної власності та патентного законодавства ЄС та України дає можливість зробити висновок не на користь вітчизняного формулювання окремих статей: європейське законодавство дає можливість оцінити та забезпечити захист незареєстрованих промислових зразків, забезпечити патентний захист не тільки продукту повністю, але й його частин, що забезпечує власника продукту та його права; забезпечує можливість продовжувати термін дії патенту на кожні 5 років з дня подачі заявки, але не більше 25 років, на противагу Україні, де законодавство обмежується захистом виробу в цілому та тривалістю патентного захисту в 15 років без наступного продовження.

Одним із перших етапів комерціалізації ідей є їх сертифікація чи патентування, тобто забезпечення охоронними документами генерованої креативної ідеї, рішення чи інший результат інноваційної діяльності. Патентна активність господарських систем є визначальним показником для аналізу комерціалізації, оскільки не всі ідеї, генеровані організаціями, можуть мати комерційне втілення. Порівняльний аналіз отримання охоронних документів у Державній службі інтелектуальної власності свідчить, що в загальному по Україні частка отриманих охоронних документів за результатами робіт, виконаних за рахунок державного бюджету, у загальній кількості отриманих охоронних документів за результатами робіт, виконаних за рахунок усіх джерел фінансування, становила у 2013 р. 58 % (у 2012 р. — 80,7 %). Кількість отриманих охоронних документів за результатами робіт, виконаних за рахунок державного бюджету, зменшилася порівняно з 2012 р. на 29,2 %, кількість охоронних документів, отриманих за кордоном — на 33,3 %. Зниження темпів фінансування за рахунок державного бюджету та величини державних замовлень спричинене структурними змінами в національній економіці, що негативно

відобразяться на процесі комерціалізації креативних ідей та інноваційних рішень в наступні досліджувані періоди (рис. 1).

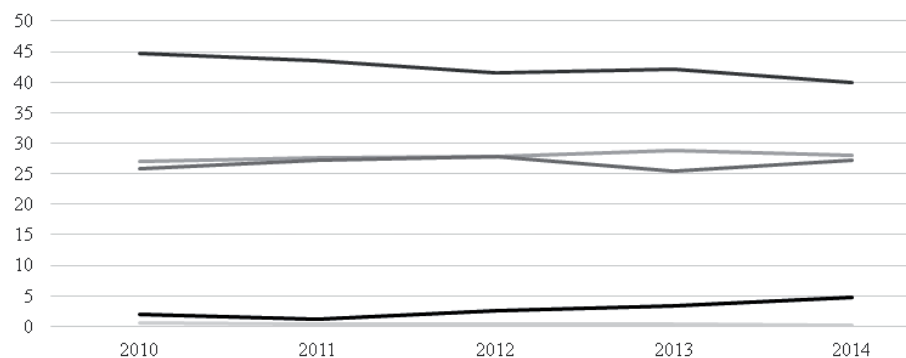
Рис. 1. Аналіз динаміки поданих та отриманих заявок на охоронні документи за кордоном [23]:
 --- подано заявок за кордоном, %; — отримано охоронних документів за кордоном, %

Аналіз кількості отриманих охоронних документів за різними секторами економіки дозволяє зробити такі висновки: у державному секторі кількість отриманих охоронних документів зменшилась на 12,5 %, у підприємницькому — 27,1 %, а у вищій освіті відбулося зростання на 3 %. Станом на 2014 рік, кількість виданих охоронних документів становила 336, що у відсотковому вираженні до 2012 року становить 119 %. Таке зростання (19 %) зумовлено зростаючими потребами ринку та можливостей їх задоволення.

Найвища патентна активність за кількістю поданих заявок на видачу охоронних документів в Україні (74 % від загальної кількості заявок) та отриманих охоронних документів в Україні (75,2 % від загальної кількості отриманих охоронних документів) властива сектору вищої освіти [23].

В галузевому розрізі аналізу патентної активності станом на 2014 р. найбільшу питому вагу займають природничі науки (39,9 %). Порівняно з 2010 роком патентна активність у цій галузі зменшилась на 4,8 %. Найнижча патентна активність спостерігається у галузі гуманітарних наук всього 0,1 %. Така тенденція зумовлена низьким рівнем державного та приватного фінансування та низьким рівнем активності та мотивації креативного потенціалу зазначеної галузі (рис. 2).

Частка експорту високотехнологічної продукції у структурі товарного експорту України становить близько 2 % [24].

Рис. 2. Галузевий розріз патентної активності за 2010–2014 рр. (у %): — природничі науки; — суспільні науки; — технічні науки; — гуманітарні науки; — багатогалузевий профіль

Першорядного значення у промисловому секторі економіки сьогодні набувають енергозберігаючі технології і використання нетрадиційних енергоресурсів. Основу господарських систем різних півнів становлять підприємства і саме їх діяльність і галузі інновації провокує інтенсивність процесу комерціалізації ідей, особливо тих, які мають радикальний характер.

На вітчизняному ринку фактором, що перешкоджає розвитку ринку наукомісткої продукції, зокрема формуванню попиту та пропозиції на креативний потенціал підприємства, є його низька платоспроможність. Важливу роль відіграють і соціально-психологічні чинники: вітчизняні мають слабо виражені інноваційні орієнтири, дуже характерні і життєво необхідні для їх зарубіжних колег, а це означає повернення до виробничої концепції маркетингу, в якій основну роль відіграють виробничі можливості підприємства, а не потреби, сформовані споживачем.

Але, мабуть, найбільш вагомими соціально-психологічними перешкодами розвитку вітчизняного ринку наукомісткої продукції проявляють себе у зв'язку з тим, що, як показує світова, та й наша власна практика, для комерційної реалізації будь-якої, навіть самої перспективної, ідеї потрібен менеджер, що не тільки зможе генерувати комерційно успішні ідеї, але й вдало комерціалізувати їх, зайнявши свою нішу на ринку.

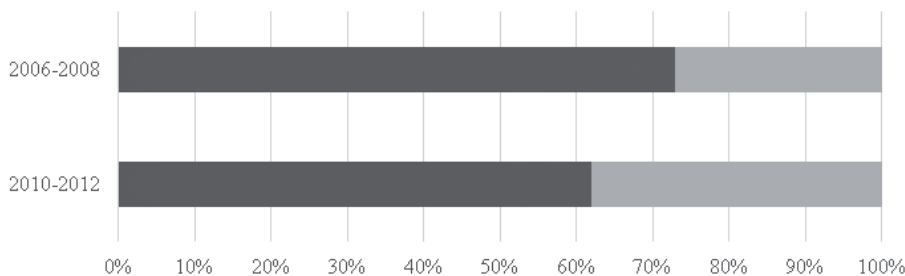
Але, мабуть, найбільш вагомими соціально-психологічними перешкодами розвитку вітчизняного ринку наукомісткої продукції проявляють себе у зв'язку з тим, що, як показує світова, та й наша власна практика, для комерційної реалізації будь-якої, навіть самої перспективної, ідеї потрібен менеджер, що не тільки зможе генерувати комерційно успішні ідеї, але й вдало комерціалізувати їх, зайнявши свою нішу на ринку.

5. Результати досліджень сучасного стану правового забезпечення та стану патентної активності, як передумови здійснення успішної комерціалізації ідей, технологій та об'єктів інтелектуальної власності

Правове забезпечення процесу комерціалізації визначає рамки здійснення комерціалізації як одного із етапів інноваційного процесу, але не гарантує автору ідеї повної міри захисту власних інтересів, а цей фактор сповільнює розвиток креативного потенціалу працівників господарських систем різних рівнів.

Проведене спостереження інноваційної діяльності підприємств з технологічними інноваціями і підприємствами з нетехнологічними інноваціями традиційних галузей промисловості 2010–2012 років свідчить про те, що підприємств, що впроваджували технологічні інновації у цьому періоді стало на 11 % менше, порівняно з даними обстеження 2006–2008 рр. Відповідно за цими ж спостереженнями підприємств, що впроваджують

нетехнологічні інновації стало більше на 11 % зі своєї сукупності досліджуваних підприємств (рис. 3).

Рис. 3. Аналіз промислового сектора національної економіки за часткою підприємств, що впроваджували технологічні та нетехнологічні інновації за даними спостережень у 2006–2008 та 2010–2012 р.р. [24]: ■ — підприємства з технологічними інноваціями; ■ — підприємства з нетехнологічними інноваціями

6. Обговорення результатів дослідження здійснення оцінки сучасного стану комерціалізації в господарських системах

В розрізі окремих об'єктів комерціалізації станом на 2014 рік помітна така тенденція: на комерціалізацію інновацій підприємства витратили 7,7 млрд. грн., у тому числі на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення — 5,1 млрд. грн. (або 66,5 % загальної обсягу інноваційних витрат), на внутрішні та зовнішні науково-дослідні розробки — 1,7 млрд. грн. (22,8 %), на придбання інших зовнішніх знань (придбання нових технологій) — 47,2 млн. грн. (0,6 %), інші витрати становили 0,8 млрд. грн. (10,1 %). Серед інноваційно активних підприємств 49 впроваджували інноваційні процеси, 42 — інноваційні види продукції, 12 — маркетингові інновації, 7 — організаційні інновації.

Зменшення кількості інноваційно активних підприємств призведе до зменшення масштабів комерціалізації ідей в господарських системах національної економіки.

Аналіз основних показників інноваційної діяльності промислових підприємств на основі даних за 2012–2014 р.р. дозволяє зробити висновок, що кількість інноваційно активних підприємств зросла на 28 одиниць (21 %), при цьому, обсяг інноваційних витрат та обсяг реалізованої інноваційної продукції зменшились у 2014 році порівняно з 2013 на 117,6 млн. грн. (13,8 %) та 38,1 млн. грн. (14,5 %) [23, 24].

Для успішного здійснення комерціалізації існуючих та нових ідей, що виникають в господарських системах різних рівнів в національній економіці України немає широкого ринкового досвіду реалізації консалтингових послуг, особливо його технологічної складової, що теж є відповідним інституційним бар'єром. Відповідальність за надання консалтингових послуг покладається на інноваційні підприємства, що в тому числі забезпечать розвиток інноваційного партнерства між секторами економіки [25].

7. Висновок

В результаті проведених досліджень можна зробити наступні висновки:

1. Проаналізований спектр чинного законодавства України в сфері інтелектуальної власності дозволяє зробити висновок про деяку прогалину саме в захисті

автора ідеї, яка за мірками міжнародного законодавства є джерелом інноваційної діяльності.

2. Аналіз рівня патентної активності дозволяє зробити висновок, що станом на 2014 рік кількість виданих охоронних документів становила 336, що у відсотковому вираженні до 2012 року становить 119 %, Таке зростання (19 %) зумовлено зростаючими потребами ринку та можливостей їх задоволення.

3. Визначено, що в галузевому розрізі аналізу патентної активності станом на 2014 р. найбільшу питому вагу займають природничі науки (39,9 %).

Найнижча патентна активність спостерігається у галузі гуманітарних наук всього 0,1 %. Можна зробити висновок, що така тенденція зумовлена низьким рівнем державного та приватного фінансування.

Аналіз представлених факторів дозволяє визначити основну тенденцію в діяльності інноваційно-активних підприємств в сфері формування можливостей для результативного інноваційного процесу. Аналіз законодавства спрямований на визначення основних відмінностей правових середовищ різних країн, що дає можливість визначити напрями можливої комерціалізації та режими захисту прав інтелектуальної власності.

Література

1. Друкер, П. Эффективный руководитель [Текст] / П. Друкер. — М.: Манн, Иванов и Фебер, 2013. — 240 с.
2. Аньшин, В. М. Инновационный менеджмент. Концепции, многоуровневые стратегии, механизмы инновационного развития [Текст] / В. М. Аньшин, А. А. Дагаев, В. А. Колоколов. — М.: ДЕЛО, 2006. — 244 с.
3. Продіус, О. І. Інноваційний розвиток промисловості: реалії та перспективи [Текст] / О. І. Продіус // Вісник Хмельницького національного університету. — 2010. — № 1. — С. 106–110.
4. William, E. Paris Convention for the Protection of Industrial Property — A View of the Proposed Revisions [Text] / E. William // NCJ Int'l L. & Com. Reg. — 1982. — № 8. — 155 p.
5. Sandison, H. The Berne Convention and the Universal Copyright Convention: The American Experience [Text] / H. Sandison // Colum.-VLA J.L. & Arts. — 1986. — № 11. — P. 89.
6. Schmidt-Szalewski, J. The International Protection of Trademarks after the Trips Agreement [Text] / J. Schmidt-Szalewski // Duke J. Comp. & Int'l L. — 1998. — № 9. — 189 p.
7. Notification of Transmittal of the International Search Report and the Written Opinion of the International Searching Authority, or the Declaration [Text] / Treaty Patent Cooperation // Issued for PCT/US2012/052759. — Nov 13, 2012. — 17 p.
8. Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights [Text] // Business Guide to the World Trading System. — Commonwealth Secretariat, 1999. — P. 234–255. doi:10.14217/9781848597044-23-en
9. Otten, A. Compliance with TRIPS: the Emerging World View [Text] / A. Otten, H. Wager // Vanderbilt Journal of Transnational Law. — 1996. — № 29. — 391 p.
10. Цивільний Кодекс України [Електронний ресурс]: Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV. — Режим доступу: \www/URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15
11. Про інноваційну діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. — Режим доступу: \www/URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15
12. Про авторське право і суміжні права [Електронний ресурс]: Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII. — Режим доступу: \www/URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12

13. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки [Електронний ресурс]: Закон України від 09.01.2007 № 537-V. — Режим доступу: \www/URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/537-16>
14. Про науково-технічну інформацію [Електронний ресурс]: Закон України від 25.06.1993 № 3322-XII. — Режим доступу: \www/URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/ano/3322-12>
15. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі [Електронний ресурс]: Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII. — Режим доступу: \www/URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>
16. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг [Електронний ресурс]: Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII. — Режим доступу: \www/URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>
17. Про охорону прав на промислові зразки [Електронний ресурс]: Закон України від 15.12.1993 № 3688-XII, поточна редакція від 05.12.2012, підстава 5460-17. — Режим доступу: \www/URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>
18. Про охорону прав на зазначення походження товарів [Електронний ресурс]: Закон України від 16.06.1999 № 752-XIV, поточна редакція від 05.12.2012, підстава 5460-17. — Режим доступу: \www/URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/752-14>
19. Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем [Електронний ресурс]: Закон України від 05.11.1997 № 621/97-ВР, поточна редакція від 05.12.2012, підстава 5460-17. — Режим доступу: \www/URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/621/97-вр>
20. Про державний контракт на сільськогосподарську продукцію на 1995 рік [Електронний ресурс]: Указ Президента України від 16.01.1995 № 51/95. — Режим доступу: \www/URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/51/95>
21. Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних [Електронний ресурс]: Закон України від 23.03.2000 № 1587-III. — Режим доступу: \www/URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1587-14>
22. Про професійних творчих працівників та творчі спілки [Електронний ресурс]: Закон України від 07.10.1997 № 554/97-ВР, поточна редакція від 01.01.2016, підстава 835-19. — Режим доступу: \www/URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/554/97-вр>
23. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: \www/URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
24. Стан розвитку науки і техніки, результати наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності, трансферу технологій за 2014 рік [Текст]: аналітична довідка / Український інститут науково-технічної і економічної інформації. — К., 2015. — 208 с.
25. Мельник, Т. М. Зовнішня торгівля високотехнологічними товарами: інституціональний вимір [Текст] / Т. М. Мельник, О. В. Зубко // Маркетинг і менеджмент інновацій. — 2012. — № 2. — С. 181–190.

ИССЛЕДОВАНИЯ И АНАЛИЗ ПРОЦЕССА КОММЕРЦИАЛИЗАЦИИ ИДЕЙ И РЕЗУЛЬТАТОВ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В УКРАИНЕ: ПРАВОВОЙ И ЭКОНОМИЧЕСКИЙ АСПЕКТЫ

В статье исследован правовой аспект коммерциализации в свете основных законов Украины и договоров, в которые вступила Украина с целью интеграции в глобальную экономическую систему. На основе сравнительной характеристики данного законодательства, сделаны общие выводы об особенностях каждого в аспекте патентного законодательства и коммерциализации объектов интеллектуальной собственности. Экономический аспект описывает современные реалии патентной активности предприятий Украины, как определяющей характеристики коммерциализации.

Ключевые слова: международные договоры, законы Украины, патентная активность, коммерциализация, инновационная активность предприятий.

*Кліпкова Оксана Ігорівна, аспірант, кафедра економічної теорії, Львівська комерційна академія, Україна,
e-mail: zawksana@gmail.com.*

Клипкова Оксана Игоревна, аспирант, кафедра экономической теории, Львовская коммерческая академия, Украина.

*Klipkova Oksana, Lviv Academy of Commerce, Ukraine,
e-mail: zawksana@gmail.com*

УДК 331.340.4.009:69

DOI: 10.15587/2312-8372.2016.60447

Залунина О. М.

ФОРМИРОВАНИЕ ОПТИМАЛЬНОГО МАСШТАБА ВЫПУСКА СТРОИТЕЛЬНЫХ МАТЕРИАЛОВ

В статье рассмотрены теоретические предпосылки обоснования этапов и масштабов производства строительных материалов. Обобщаются проблемы, возникающие при планировании производства строительных материалов. Обоснованы количественные показатели выпуска строительных материалов для реализации стратегического плана предприятия. С целью повышения эффективности работы предприятия по выпуску строительных материалов предложен алгоритм оптимизации масштаба выпуска.

Ключевые слова: строительные материалы, строительная отрасль, строительный комплекс, оптимальный выпуск.

1. Введение

Современное производство в Украине и строительная отрасль находятся в состоянии кризиса по ряду причин. Политическая и экономическая сферы влияния оказы-

вают давление на организации независимо от заданных направлений развития. Перед предприятиями, в том числе и строительными, стоит сложный вопрос оценки состояния своего предприятия, выявление и устранение слабых сторон, анализ выполнения производственных